

rolle. Guinea er det område, som er økonomisk tættest forbundet med Portugal, der i 1960 aftog 51 pct. af områdets eksport og dækkede 95 pct. af dets import.

D. *Kap Verde-øerne* som er beliggende i Atlanterhavet ud for Senegals kyst, har et samlet areal på ca. 4.000 km² og en befolkning på ca. 200.000. Hovedstaden hedder Cidade da Praia. Øernes vigtigste produkter er kaffe, sukker og appelsiner. Kap Verde-øerne spiller en vigtig rolle for sø- og lufttransporten mellem Portugal og Afrika og Sydamerika.

E. *São Tomé og Príncipe* er to små øer i den inderste del af Guineabugten. Deres samlede areal udgør 964 km², og befolkningen udgjorde i 1959 ca. 64.000, hvoraf 2.000 var europæere. Hovedstaden er São Tomé. Øernes vigtigste produkter er sukker og kakao. São Tomé og Príncipe er i økonomisk henseende nært forbundne med Angola.

F. *Byen Macao*, som er beliggende på Kinas sydkyst ved Sikiang-flodens munding over for Hongkong, er det mindste af Portugals oversøiske territorier og har et areal på ca. 15 km². Befolkningen udgjorde i 1960 ca. 200.000. Området har på lignende måde som Hongkong — men i mindre målestok — betydning som transithavn for Den kinesiske Folkerepublik.

G. *Øen Timor* er beliggende i den østlige del af den økæde, som udgør republikken Indonesien. Den vestlige halvdel af øen er indonesisk, medens den østlige del udgør portugisisk Timor. Arealet andrager ca. 15.000 km² og befolkningstallet androg i 1959 ca. 500.000, hvoraf mindre end 1.000 var europæere. Hovedstaden er Dili på øens nordkyst. De vigtigste produkter er kopra, hirse og ris.

2. Områdernes administrative status.

Medens ord som „kolonier“ og „conquistas“ (erobringer) oprindeligt blev brugt til at beskrive territorierne forhold til moderlandet Portugal, ændredes disse betegnelser allerede i det forrige århundrede til „oversøiske territorier“ for at karakterisere territorierne som administrative enheder på linie med distrikterne i moderlandet. I begyndelsen af dette århundrede skete der imidlertid en tilbagevenden til den oprindelige tilstand,

hvorunder territorierne blev opmuntret til at styre sig selv og formulere egne love. Efter at det nuværende styre kom til magten i Portugal, har ideen om nationens enhed dog på ny stået i forgrunden. I koloniloven af 1930 blev der således brugt udtryk som „Portugal og kolonierne udgør en hel og udelelig enhed“, og ved indførelsen af landets nugældende forfatning i 1951 blev koloniloven helt ophævet, og de fleste af dens bestemmelser flyttet over i Portugals grundlov. Formelt blev territorierne herved gjort til integrerede dele af Portugal. I forfatningen beskrives de som „provinser“ og som integrerende dele af den portugisiske stat.

Den portugisiske nationalforsamling vedtog i foråret 1963 en ændring af forfatningsloven for de portugisiske oversøiske provinser. Ændringsloven, der den 24. juni 1963 blev kundgjort af republikkens præsident, rummer et — omend beskedent — skridt i retning af at udvikle et mere omfattende indre selvstyre. De centrale myndigheder i Lissabon bevarer imidlertid ved loven vidtgående beføjelser til at gribe ind i områdernes administration.

Forfatningsloven gælder for samtlige portugisiske oversøiske områder. Andre bestemmelser af forfatningsmæssigt og forvaltningsretligt indhold findes i de for de enkelte områder udfærdigede politisk-administrative statutter. Nye statutter af denne art er udfærdiget den 22. november 1963. I princippet er de nye statutter ens, med de afvigelser, der følger af, at de øverste regeringsorganer i Angola og Moçambique på grund af disse områders størrelse efter forfatningsloven er mere udbygget end i de øvrige områder. I henhold til ikrafttrædelsesbestemmelserne træder de nye statutter i kraft den 1. januar 1964, og de nye lovgivende råd vil påbegynde deres virksomhed i april 1964. Nyvalg til de forskellige forsamlinger skal finde sted inden 31. marts 1964.

I det følgende vil der blive søgt redegjort for indholdet af forfatningsloven under hensyntagen til bestemmelserne i den foran nævnte ændringslov af 24. juni 1963 og de politisk-administrative statutter.

De forfatningsretlige organer med hensyn til områdernes styre er følgende:

A. Centralregeringen i Lissabon, især ministeren for de oversøiske anliggender,